

Газет 2001-йисан
ноябрдилай акъатзава

РД - дин Докъузпара райондин общественно-политический газет.
Общественно-политическая газета Докузпаринского района РД.

Эренлардин СЕС

№44 (818) 1-Ноябрь, арбе, 2017-йис. Почтамтдай зур йисан кьимет - 226 манат

4-ноябрь - Россиядин халкъдин садвилдин Югъ я

И суварин йикъаз талукъ яз, «Докъузпара район» муниципальный тешкилатдин Кьил А.М. Алискерован тебрик

Гьурметлу районгьлияр! Ноябрьдин варз чи тарихда гзаф вакъайривди ва суварин йикъаривди ацанвай са варз я. Россиянвийри 4-ноябрдин-садвилдин Югъ кьетген жуьреда кьаршиламышиз са шумуд йис хьанва. И суварин тарихдин гелер 1612-йисан 4-ноябрдин вакъайрилай эгечзава. 1612-йисан 4-ноябрдиз, Кузьма Мининан ва Дмитрий Пожарскийдин сад тир регьбервилик кваз

гьургьуьллувилелди кватI хьайи кьушунри, Москвадин чилелай Польшадин чапхунчияр чукурна, Урусатдин бунтар-дьявез авай вахтунал эхир эцигна. Чна кечирмишай уьмуьр и юкьуз кьетгенгисс рикъеваз веревирдзава, вири уьлкведихъ галаз санал чпиз зурба гьалибвилер ва члехи агалкьунар къазанмишун, мусибатдин гзаф вакъаяр акун, четин имтигъанрай экъечлун кьисмет хьайибур рикъл хкизва.

1917-йисан октябрдин инкьилабдиз ва октябрдилай гьургьуьнни уьлкведин тарихдиз гьихьтин кьимет гайитлани, килинди, адакай зурба гьукумат хьана ва гилани гьахьтинди яз амуькьзава. Гзаф миллетрин Россиядин халкъди лагьайтIа, вичин игитвилдин ва зегьметдин лап хьсан адетар, виниз тир ватанпересвал, яратмишдай кьуватар ва уьлкведин гележег лап хьсан жадайда хъ инанмишвал хвена. А кардал шак алач, чи уьлкведин кьиле авайбуру алай вахтунда кьунвай политический рекь, общества арадал гьанвай хьсан дегишвилери яшайишдин ва экономикадин, руьгьдин жигьетдай вилик финин рекъе цийи сенгерар къазанмишдай мумкинвал гузва. За а кардихъ инанмишвал къалурзава хьи, Россиядин ва Дагъустандин абадвал патал вилик акъвазнавай везифаяр кьилиз акъудуник чи районгьлийринни лайихлу пай кутада. За Къез 4-ноябрдин Россиядин халкъдин Садвилдин суварин Югъ риклн сидкьидай мубаракзава! Къуй чи арада гьамиша дуьз меслят, садвал ва дуствал хьурай!

Райадминистрацияда

2017-йисан 30-октябрдин сятдин шудаз, Докъузпара райондин муниципальный тешкилатдин Къил Абдурагим Алискерова нубатдин совещание ачухна. И совещаниедал райондин идарайрин руководители, райадминистрациядин къуллугъдин пешекарри иштиракна.

Нубатдин совещаниедал аквазнавай къилин месэляяр тир:

1. Налукрин гъахъ-гъисабдикай ва чилериз, квалериз шагдадатнамаяр - «зеленка» тукъурунин гъакъиндай- докл. Гь. Асваров;

2. Муниципальный къуллугъдин рекъяй, агъалийриз

чпин са бязи чарар идара ийидайла регъят хьун патал, чи уьлкведа кардик кутунвай «Портал государственных услуг» сайтдин гъахъ-гъисабдикай- докл. С.Я.Гъажимурадов;

3. ЖКХ-дин къуллугъда цийиз къабулнавай ГИС-дин проектдикай (агъалийриз ва чкадин гъукумдиз ЖКХ-дин идарадин сергъятра тamarзавай кваллахрин гъакъиндай, гъар са касдиз информация жагъидай портал) ва ам тамамарзавай къайдадикай - С.Я.Гъажимурадов;

4. Докъузпара райондин умуми образованиедин, чехи классра келзавай аялрин ва патай эвер ганвай республикадин

гъукумдин къурулушда везифаяр тамамарзавай мугъманрин иштираквал аваз, АТК-дин хилай 2-ноябрдиз райадминистрациядин актовый залда къиле фидай «Жегъилрин майдан» форумдикай - докл. Къ.З. Мегъединов;

5. 4-ноябрдиз Вирироссиядин халкъдин Садвилдин йикъан сувариз талукъарнавай мярекатар чи районда тешкиллудаказ къиле тухунин гъакъиндай- докл. С.В.Исмаилова.

Винидихъ къалурнавай месэлайриз килигуналди, нубатдин совещаниедин кваллах акалтина.

Эдуард ГЪАЖИБЕКОВ

Къанундинни дувандин къаравулда

Россиядин Федерациядин Президентди 2009-йисан 8-сентябрдиз акъудай 1019-нумрадин къарардалди 1-ноябрдин югъ суддин приставрин югъ яз тайнарна. Чи уьлкведа 2009-йисалай къенин йикъалди и Югъ сувар яз суддин приставрин пешекарри къейдзава. Дуз рахайтла, тахсиркарвал авай инсандин суд хъайидалай къулухъ суддин приставрини еке зегъмет чугвазва, ва ана къайда хуьналди абуру чи гъукуматдиз лап еке куьмек гузва. Суддин приставрин къилин везифа суддал акъуднавай къарар къилиз акъудун я. Месела, эгер судди тахсирлу авуна жермеяр эцигнавайбурувай, я тахайтла бурж квай инсанривай пулар ва маса шейэр вахчун, дустагъ авун ва генани са хейлин везифаяр абурун хиве ава.

Приставдин кваллах шуд ва шипуд лагъай асирра феодалрин Русдин вахтундани важиблу тир. А вахтунда къуллугъзавайбуру чпин кваллах регъят ва хъсан хьун патал полициядин, военныйрин ва маса нуфузлу органрин пешекарар желбзавай. Вилик эцигнавай къарар къилиз акъуд тавурла абурув залан кваллахар ийиз тазвай, я туштла, тахсиркарар дустагъ ийизвай. 1864 ва 1917-йисара гъа девирдани Къвед лагъай Александра къул чугунвай реформа кардик квай. Гъа члавузни

и авунвай къайдади хъсан кваллахзавай ва ам дегишдай са себебни авачир. 1917-йисан инкъилабдилай къулухъ большевикри реформа къуватдай аватнавайди яз гъисабна. Абуру вири месэляяр, везифаяр инсанри чпин акъулдалди тамамарда, лагъана фикирнавай.

Анжах 1997-йисуз, 80 йис алагдайдалай къулухъ, мажбуридаказ вахчунихъ, месэляяр ва маса документар тамамарунихъ галаз алакъалу ихтиярар къайдадик кутунин са жерге къанунар къабулна. И макъамдилай ихтилат физвай къуллугъдин кваллах, ам официалнидаказ къабулун ва адан къурулуш гуьнгуьна гъат хийизва. Алай вахтунда Россияда приставар

гъукумдин патав гвай къилдин федеральный тешкилат хъиз я.

Къуллугъзавайбурун къилин къайгъуйрик суддин къарар, актар ва маса нуфузлу органрин документар къилиз акъудунин кар ахтармишун акатзава.

Бурж алайбурухъ галаз кваллахуналди, пул вахкун тийизвайбурувай гъар йисуз шуд миллиард манат арадал хкизва. Чпин регъят тушир, гагъ-гагъ хаталу тир зегъметдалди, къуллугъзавайбуру жуьреба-жуьре гъалара-дуьшуьшпра дуьздаказ ва къанунлудаказ крар къилиз акъудиз, жемьатдиз куьмек гузва.

Вадим АГЪАМУРАДОВ

Садвал мягъкемарзавай сувар

Россиядин халкъарин садвилдин югъ – гъар йисан 4-ноябрдиз къейдзавай гъукуматдин сувар. Чи уьлкведа и суварин югъ ял ядайди я. Суварин тарихдиз гъахъайла, малум жезвайвал, 2004-йисуз Россиядин Межрелигиозный советди кьил кутуналди, Россиядин халкъар садзавай вири миллетрин сувар яз тешкилна.

Вири халкъарин цийи сувар сифте яз 2005-йисан 5-ноябрдиз къейдна, амма адан тарих са шумуд асир инлай вилик гатунзава.

Суварин югъни дуьшуьшдай яз хкъянавач – Халкъдин садвилдин югъ 17-асирдин сифте кьилера хъайи вакъайрихъ галаз алакьалу я. 16-17-асирра Россияда са циргъ мусибатдин вакъаяр кьиле фена ва и девир тарихда “Бунтарин вахт” т'вар алаз гъатнава.

Сувари гъалибвал ваъ, халкъдин садвал лишанламишзава. Ада инсанриз неинки тарихдин важиблу вакъаяр, гъак' гзаф миллетрикай ибарат уьлкведин ватандашриз тупламиш хъунин гъакъиндайни рикел хкун патал эвер гузва. Мадни а гъакъиндай рикел хкун патал я хъи, четинвилерайни манийвилерай анжах саналди экъеч'лиз жеда. Россиядин сергъятра динрин са шумуд хилериз талуьк тир 195 халкъдин векилар яшамаш жезва. Инкъилабдин виликни, алай вахтундани суварин кьилин метлеб жуьреба-жуьре динрин инсанар сад авун, са макъсаддив агакъарун я – ватандашрин ислягъвал,

ватанпересвилез, итимвилез гъуьрметун...

Гъик' къейдзава и сувар? И суалдин жаваб мукъвал алай тарихдай жагъуриз алахъда чун.

Халкъарин садвилдин югъ сифте сеферда яз гурлудаказ 2005-йисуз къейдна – суварин мярекатрин кьилин центр Нижний Новгород шегъер хъанай. А ч'лавуз суварин кьилин вакъиа Кузьма Миназ ва Дмитрий Пожарскийдиз тимталар ачухун хъанай. Халкъарин садвилдин югъ и йисузни, алатай йисара хъиз, гурлудаказ, гегъеншдаказ кьиле тухудай фикирар ава. Лап зурба мярекатар Москвада ва Нижний Новгородда кьиле фида. Шегъерда миллионралди инсанар къекъведа, Мининан ва Пожарскийдин тимталрив цуьквер

эцигда. Суварин юкъуз ватанпересвилдин мярекатар, саналди сейр авунар, ярмаркаяр, выставкаяр ва масабурни кьиле фида. Москвадин кьилин паркари Халкъарин садвилдин йикъахъ галаз алакьалу яз машгъулардай, рик' аладардай программаяр гъазурнава.

Кремлда Россиядин миллетрин садвал мягъкемарунай Президентдин премияр вахкунин гурлу мярекат ва «Чун сад я» лишандик кваз ч'ехи концерт кьиле фида.

Шадвилдин концертар, салютар, к'ват' хъана къекъуьнар, сейрар вири уьлкве тирвал тешкилда.

Гъазурайди – К.ФЕРЗАЛИЕВ

Элкъвей столдихъ веревирдна

27-октябрдиз Докъузпара райондин заседанийрин залда райондин Кьил Абдурагъим Алискерован, Докъузпара райондин патай РД-дин Халкъдин Собранидин депутат Ферудин Ражабован, райондин депутатрин председателъ Агъмед Агъмедован, хуьрерин администрацийрин кьилерин, райондин депутатрин, райондин отделринни тешкилатрин жавабдар кьуллугъчийрин иштираквал аваз элкъвей столдихъ

веревирдер авунин мярекат кьиле фена.

Жуьреба-жуьре месэляяр веревирд авур мярекат райондин кьил А.Алискерова «Сад тир Россия» партиядин цийи членрив партбилетар вахкунилай башламишна. Ада 26-октябрдилай Цийи-Каракуьре хуьруьн администрациядин кьилин кьуллугъдал вад йисан муддатда Гуьлмегъамед Парванаев тайинарнайдакай малумарна ва

адаз кьуллугъ тебрикна.

Райондин кьили к'ват' хъунин, элкъвей столдихъ веревирдер авунин метлебдикай ихтилат авурдалай кьулухъ сифте гаф РД-дин халкъдин собранидин депутат Ф.Ражабоваз гана.

Ада райондин, хуьрерин депутатри чкадин органрихъ галаз алакьалувилелди к'валлахунин,

яшайишдинни экономикадин жигъетдай гьалар хъсанвилехъ тухунин жигъетдай саналди веревирдер авунин важиблувиликай лагъана.

Къейд ийин, элкъвей столдихъ вири иштиракчийри жуьреба-жуьре хилериз талукъ месэляяр къарагъарна, суалар гана ва веревирдер авуна. Къилди къачуртла, образованидин, аялрин бахчайрин, рекъерин, къаналрин, муаллимрин мажибрин, спортдин ва маса месэляйрин гъакъиндай веревирдер къиле фена.

Ф.Ражабова къейд авурвал, алай вахтунда Докъузпара райондин аялар бахчайралди 16 процентдин таъмин я. Мектебда къелунилай вилик квай яшдин аялрин образованидин месэла Авадан хуьряй тир агъсакъал, муаллим Дадаш Дадашбалаевани къарагъарна ва и жигъетдай гьалар хъсанвилехъ тухун патал вичин теклифни гана.

Ф.Ражабова малумарайвал, муаллимрин мажибдин юкъван

къадар 22 400 манат хъун герек я, амма чи мектебра зегъмет члугъазвай муаллимриз къевезвай мажибар и рекъемрихъ галаз дуьз къазвач. Усугъчайдин мектебдин директор Т.Аразова къейд авурвал, къилин категория авай муаллимдин юкъван мажиб 16 агъзур манат къван я.

Элкъвей столдихъ рекъер

къайдадик кутунин, абур ятар ахъаюналди члур тавунин месэладизни фикир гана. Талукъ хуьрерин администрациядин къилери и къвалахар къетлен гуьзчивилик кутун герек тирди къейдна.

Куругъли ФЕРЗАЛИЕВ

Прокуратура сообщает...

12.09. 2017 года по инициативе прокуратуры района совместно с руководством пограничной заставы осуществлен выезд в высокогорное село Куруш. Собран сход жителей села в количестве 48 граждан, проведен

личный прием граждан. По устным обращениям граждан даны разъяснения миграционного, пенсионного законодательства, а также законодательства о занятости населения.

Кроме того, осуществлен прием граждан. По отдельным

обращениям прокуратурой района проведены проверки, даны письменные ответы.

Прокурор района старший советник юстиции: М.Н Назиров

РЕСПУБЛИКА ДАГЕСТАН МО «Докузпаринский район»

Собрание депутатов сельского поселения «село Новое Каракюре»

26.10.2017г

15-1

РЕШЕНИЕ

В соответствии с ФЗ-131 от 06.10.2005г «Об общих принципах организации местного самоуправления в Российской

Федерации», Уставом с/п «село Новое Каракюре», и Положением о порядке проведения конкурса по отбору кандидатур на должность

главы с/п «село Новое Каракюре», собрание депутатов сельского поселения «село Новое Каракюре»

решило:

1. Избрать главой сельского поселения «село Новое Каракюре» сроком на пять лет Парванаева Гюльмагомед Мухубалиевича
2. Вновь избранной главе обнародовать данное решение в СМИ района, а также разместить на сайте сельского поселения.

Председатель Собрании депутатов: З. Алисултанов

К сведению жителей...

Минтрансэнергосвязи РД сообщает, что в рамках реализации Соглашения между Правительством Республики Дагестан и Северо-Кавказским филиалом АО «Федеральная пассажирская компания» о взаимодействии и сотрудничестве в области пассажирских перевозок в дальнейшем сообщается об объявлении дополнительного набора желающих обучиться и трудоустроиться из

числа жителей республики в возрасте от 20 до 35 лет на должность проводника пассажирского вагона 3 разряда.

Срок обучения по профессии составляет 3 месяца, в т.ч. 2 месяца - теория, 1 месяц - практическая подготовка (поездная практика). Стоимость обучения – 12,0 тыс. рублей. Обучение будет проводиться с 1 ноября 2017 г. на базе вагонного участка Махачкала

по адресу г. Махачкала, ул. Шоссе Аэропорта, Вагонное депо.

Желающие трудоустроиться могут обращаться за дополнительной информацией в Минтрансэнергосвязи РД по тел. 94-00-05 доб.151, или в отдел кадров вагонного участка Махачкала по тел.: 99-25-39:99-29-35.

Первый заместитель
Министра: А.А. Арсланов

АНТИТЕРРОР

Динрин арада авай диалог

Динрин арада авай диалог – им кбилдин, я туштIа умуми месэлайрал сабур, гьахълувал, рикIин сидкъивал, кIанивал, гьуьрмет ва хъсанвал хвена, гужуналди жуван фикирар илитI тавуна, гьар жуьредин динэгълийрин арада физвай гуьруьш я. Адет тирвал, ам садаз-сад чирунин, къабулунин, рахунар кбиле тухунин мумкинвал хьунин ва саналди ислягъвилихъ агакьунин макъсадалди, секин ва ислягъвилин, азадвилин ва ачухвилин гьалда аваз, кбиле физва.

Динрин арада авай диалог, им жуван диндал бушвал кьун лагъай чIал туш. Диалогдин вахтунда иштиракзавай вири патари чпин динриз гьуьрметун лазим я, абуру кIусни регъуь тахъана практикада диндин, праводин, медениятдин ва эдебдин къадарар кардик кутун лазим я. Терсина яз, абурун алахъунар умуми девлетар винел акъудуниз, абур вилик эцигуниз ва инсанрин арада туниз герек я.

Динрин арада авай диалог им лагъай чIал туш: авай динар сад хьувунин чалишмишвал; инсанрин арада жуван диндин са патан гьавурда тун; жуван диндин винизвал къалуруналди суьгъбетчидин дин дегитариз чалишмиш хьун. Диалог – им гьар сад гьихьинди ятIа, гьакI къабулун ва санал тир месэлайр гьялунин къарардихъ къекьуьн я.

Динрин арада авай диалогдикай Къуръанда лагъанва (мана): «Низ кIанзаватIа инанмиш хьуй, амма низ кIанзавачтIа инанмиш тахъуй» («аль-Кагъф» сура, 29-аят).

Мана: «Динда мажбурлувал авач» («аль-Бакъара» сура, 256-аят).

Мана: «Эгер ви Халикьдиз кIан хъанайтIа, Чилел алай вири инанмиш жедай. Вуна инсанрив гужуналди инанмиш жез тадай жалаярб?» («Юнус» сура, 99-аят).

Мана: «Эгер Аллагъдиз кIан хъайитIа, абур (инсанар) инанмишбурун са уммат ийидай»

(«аш-Шура» сура, 8-аят). Гьавилий Чилел вири инсанар мусурманар хьун жедай кар туш. АкI хъайила, Аллагъди и дуьнья гьакI тукIуьруникди, яни «масабур» аваз хьун, абурухъ галаз саналди яшамаш хьун чарасуз жезва. Къуръанда лагъанва (мана): «Я инсанар! Шак алачиз Чна куьн са итимдикай (Адамакай) ва са дшегълидикай (Гьавадикай) арадиз гъанва. Квез садаз-сад чир хьун патал Чна генани куьн халкъар ва тайифаяр яз халкънава. Гьакъикъатда, куь арадай Аллагъдин вилик виридалайни гьуьрмет авайбур - Аллагъдихъай кичIебур я. Шак алачиз, Аллагъ – Чирвал авайди, Чизвайди я» («аль-Гьужурат» сура, 13-аят).

Мана: «Чна квез гьар садаз къанун ва рехъ тайинарна. Эгер Аллагъдиз кIанзаватIа, куьн са уммат ийидай, амма Ада квез

ганвайдал куьн синагьдайвал, Ада куьн чара авуна. Хъсан Квалахар авуналди акъажунра хъухъ» («аль-Маида» сура, 48-аят).

Мана: «Эгер ви Халикъдиз кІанзавайтІа, Ада инсаният инанмишбурун са уммат ийидай. Амма Аллагьдин регъимдик акатайбурулай гъейри амайбур, сад-садаз акси жезва, акъвазавач. Ада абур гъа кар патал халкънава» («Гъуд» сура, 118-119-аятар). Гъа и жуьреда Аллагьди чаз маса динрин инсанрихъ галаз диалог авуниз эверзава.

Пайгъамбарди, салам ва хийир-дуьа хъурай адаз Аллагьдин патай, лагъана: «Я инсанар! Куь Халикъ сад тирди ва вири инсанар Адамалай ва Гъавадилай атанвайди рикІел хуьх ва араб инсан араб туширдилай виниз туш, араб тушир инсан арабдилай виниз туш; гъа жуьреда, лацуди чІулав хам алай инсандилай виниз туш ва гъаКІ чІулавди лацу хам алайдалай виниз туш, анжах Аллагьдихъай кичІеди ва хъсан Квалахар авайди виридалайни винедата ава» (Агъмад ибн Гъанбал, «Муснад», 5-том, 411-чин).

Генани са шумуд дин, пайгъамбар, пак ктабар, умматар, миллетар ва халкъар хътин социальный дестеяр, гъар жуьредин дестейрик квай инсанрин арада фикиррин чаравилер хъун – им вири адетдин гъаля.

Агъадихъ галай гафарин гъавурда гъикІ акъун лазим я? «Чувудар ва хашпараяр жуван дустарай ва куьмекчийрикай гъисаба къамир» («аль-Маида» сура, 51-аят) ва «Чувудар ва хашпараяр валай рази яз амукьдач, та вуна абурун дин къиле тухудалди» («аль-Бакъара» сура, 120-аят).

И аятрин гъавурда акъун ва абур рекъе тунин сеbeb чир хъун патал, сифте нубатда, гъихътин чувудрикай ва гъихътин хашпарайрикай ихтилат физватІа, гъам чир хъун лазим я. Винидихъ галай аятар рекъе тунин сеbebрикай ва вакъиайрикай чирвал хъуни а суалдиз жаваб гузва. Гъич са кІусни шак алач, и аятар вири анжах дяведин гъерекатар физвай вахтунда рекъе тунвайбур тир. Маса гафаралди, и аятар мусурманриз

мидявалзавай гъар жуьредин мумкинвилер ишлемишзавай чувудриз ва хашпарайриз хасбур я. Малум тирвал, мусурманриз акси дяведин гъерекатар физвай вахтунда, абуруз (чувудриз ва хашпарайриз) а карда куьмек тагай чпикай тир инсанрихъ галаз, мусурманрин патай мидявал ийизвайбурухъ галаз авай хътин рафтарвал жедач. Идан гъакъиндай Къуръанди ачухдаказ къейдзава (мана): «Квехъ галаз дин сеbeb яз дяве тухун тавурбуруз ва куьн куь кІвалерай акъуд тавурбуруз, куьне дуствал ва адалатлувал къалуруниз Аллагь акси туш, Аллагьдиз адалатлувур кІанзава эхир» («аль-Мумтагъана» сура, 8-аят).

Мана: «Гъакъикъатда, Ктабар рекъе тунвай инсанрикай ахътинбур ава хъи, Аллагьдихъ инанмиш ва квез рекъе тунвайдакай ва чпиз рекъе тунвайдакай инанмиш, абур Аллагьдин вилик муьтлюьгълу я ва абур Аллагьдин аламатар усал къиметдай маса гузвач. Абур патал тир нишкешиди Аллагьдин патай гуьзлемишзава. Гъакъикъатда, Аллагь гъахъ-гъисаб авуниз фад я» («аль-Имран» сура, 199-аят).

Мана: «Абур вири (Ктабар ганвай инсанар) сад туш. Ктабар ганвай инсанрикай, йифериз метІерал аватна Аллагьдин аятар кІелзавайбур ава. Абур Аллагьдихъ ва Эхиримжи йикъахъ инанмиш я, абур хъсан Квалахар ая лугъузва, пис Квалах акур вахтунда мийир лугъузва ва хъсан Квалахар авуниз тади къачузва. Абур пак инсанрикай я. Гъихътин хъсан Квалах абур авуртІани, Аллагьди абур къабул тавуна тадач. Аллагьдиз Вичикай кичІедайбур чизва» («аль-Имран» сура, 113-115-аятар).

Мугъаммад Пайгъамбардин, салам ва хийир-дуьа хъурай адаз Аллагьдин патай, уьмуьрди а къайда тестикъарзава. Гъа са вахтунин арада Пайгъамбарди, салам ва хийир-дуьа хъурай адаз Аллагьдин патай, мекканви мажусийрихъ галаз дяве физвай вахтунда, Нажранда авай хашпарайрихъ галаз ислягъвилини икърар кутІунна. Гъа ихътин гъал чувудрин тайифайрихъ галазни хъана. Кар анал ала хъи, Мединадин

Икърар вафасуз чІурай вахтунда, чувудрин Бану Къурайза тайифадиз жаза авунай, гъеле къазиди Таврат ктабдай акъуднавай къарардал гуьурметдивди чувудар чеб рази яз амукъна. Чувудрин муькуь Бану Надыр лугъудай тайифа, икърардин шартІарихъ галаз рази яз мусурманрихъ галаз санал, ислягъдаказ яшамиш жезвай. Чаз акъазвайвал, Пайгъамбарди, салам ва хийир-дуьа хъурай адаз Аллагьдин патай, Ктабар ганвай вири инсанриз, дяве тухвана кІанзавай гъа са фронтдиз хъиз тамашзавачир. Ада садрани мусурманар туширбур са жергеда твазвачир: Ктабар ганвайбуруни мажусийрин арада ада гъамиша тафават твадай.

«Жуван куьмекчийрикай ва дустарай яз гъисаба къамир» лугъудай къайда, гафба-гаф гъавурда акъун дуьз туш, гуя «икърар кутІунмир», «санал яшамиш тахъун» ва маса гафар и къайдада лугъун дуьз къезвач.

Пайгъамбардин, салам ва хийир-дуьа хъурай адаз Аллагьдин патай, вахтунда диндин чІехи инкъилаб къиле фена. Инсанар гъар сад вичин диндал мягъкем тир ва мидявилер анжах диндал гъалтайла юзазвай. Амма чи йикъара дуьньяда гъейранардай медениятдин ва светский инкъилаб къиле фенва. Инсанрин фикирар медениятди, прогрессди, дуьньяди къунва ва абурун гъамишан таъсирдик ква. ЧІехи пай Ктабар ганвай инсанри чеб диндалди сергъятламишнавач. Гъаниз килигна, абурун прогрессдин хъсан пад мусурманрини къуртІа ва дуьньяда ислягъвал ва къайда хъун патал абурухъ галаз ислягъвилини рафтарвилера хъайитІа, къве патазни хийир я. Гъа ихътин дуствал Къуръанда къадагъа авунвач.

Гъа икІ, эгер инсандин къисметда ам чувуд, я туштІа хашпара яз дидедиз хъайитІа, им винидихъ галай аятар адаз хасбур я лагъай чІал туш. Амма, эгер инсанди вичин дин сеbeb хъана мусурманриз мидявализ хъайитІа, гъа винидихъ къалурнавай аятар гъахътин инсандиз хасбур жезва.

Али-гъажі ЭМИРСУЛТАНОВ

ДУЪНЪЯДИН ХАБАРАР

Чулав цезри мефтIедин кIвалах хьсанарзава

Алимри кьейдзавайвал, чулав цезри неинки инсандин вилерин ишигъ хуьниз куьмекзава, ам антиоксидантрин-антоцианрин виридалайни девлетлу чешме я. Абуру инсандин мефтI дуьшуьш жедай вири жуьредин азаррикай хуьзва. Ина яш чIехи хуьнин вахтни фикирда кьазва. Эгер инсандин гьар йикъан тIуьнин рационда черника (цезар) аваз хьайитIа, мефтIеди вичин вири ерияр хуьда: Месела, зигьин мягкем хьун, рикIел хуьз алакьун; ада ивидин дамаррин кьерехар хуьтуьларзава, ивидин гьерекат дуьз кьиле тухуьзва, кьил элкьуьникай хуьзва. Ада амнезиядикай (вахтуналди зигьин квахуьникай) кьутармишзава, мефтIедин травмаяр (хирер кIацIар) сагьарзава.

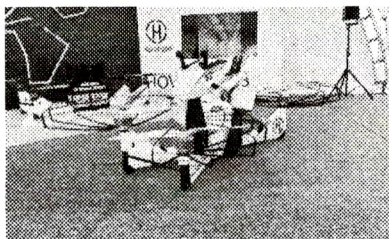
ИГИЛ-дин жаллатIар Дейр - Эз-Зор мягьлейрай катзава

Террористрин кIватIалдин, ИГИЛ-дин жаллатIар Сириядин Дейр - Эз-Зора райондин яшайишдин кварталрай катиз алахьнава. Евфрат вацIалай элячIна, рагъкьечIдай патан кьерехдихъ фин ажайиб четин рехъ-терев хьанва! ЖаллатIрин арада еке ва бул кьурбандар ава. РФ-дин ВКС-дин

куьмек галаз САР-дин армияди жаллатIриз кьутармиш хуьнихъ фидай вири рекьер кIев авунвайдакай хабар гуьзва.

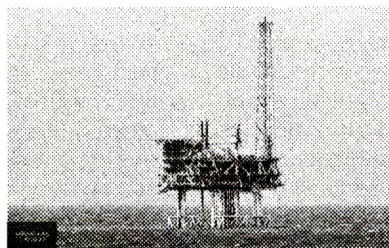
Дубайда полицейскийри Россиядин «Лув гузвай мотоцикл» ишлемишда

Дубайда Россиядин «Hoversurf» компаниядихъ галаз санал ковербайк Scorpion -3- «лув гудай мотоцикл» лайихлудаказ синагъ авурдакай телеканал RT-ди хабар гана. Ам GITEX технологийрин выставкадин сергьятра кьиле тухвана. Синагъ сад хьанвай Арабрин Эмиратрин меркезда кьиле фена. Октябрдин вацра цIийи аппарат 28,5 метрдин цавуз акьудна кьуна, адан йигинвал- (са секунда ам 5 метридик физвай). ЦIийи жуьредин улакьдин, фикирда кьаз тежедай хьтин ерийрикай, и проект арадал гъайи Александр Атаманова кьейдна,- RT-да кхьизва. А улакь Дубайда полициядин работникрив жеда.

Роботдин куьмекдалди нафт хкудда

Арктикада нафт хкудун паталди россиядин пешекарри роботдин жуьреда эгьуьнардай

установка арадал гъанва. Адан куьмекдалди муркIадин кьатарай нафт хкудиз жедайдан гьакьиндай

хабарар агакьнава. «Роботдин куьмекдалди хкудзавай нафтIадин ери адетдин жуьрединдалай ужуьди жедач, - кьейдзава «Рубин» TIвар алай лабораториядин начальник Евгений Торопова. Винидихъ кьейднавай платформадин куьмекдалди муркIадин кьатарай экъечIна, пуд километрни зуран деринар эгьуьнна, анай нафт хкудлай мумкинвал жеда.

Ю. Акаеван самолет 73 йис алаатайла жагъана

РД -дин Правительстводин полпред Мурад Салигьова хабар гайивал, Советрин Союздин Игит Юсуп Акаеван «ИЛ-2» маркадин, дяведин йисарин самолет Чулав гьуьлуьн кIаняй жагъана. Тарихдиз хьфизвай йисан 13-октябрдиз ам летчик-штурмовикдин ватандиз ахгакьарна. Сир туш 73 йисуз ам гьуьлуьн кIане аваз амукьна. Самолетдин двигателдин номердиз килигайла, адан штурвалдихъ жегьил летчик, военно-морской авиационный училищдин выпускник Юсуп Акаев галайди тестикь хьана. Адан самолет 1943-йисан 8-ноябрдиз душмандин зенитный ракетадай янай. Штурмовикдин корпус пуд чкадал пай хьанвай. Кабина хьсан гьалда амай. Кьулуьх кьилин пай хуьз хьанвачир, ам кIарасдикай тир. Самолет це акьурла, ам хкат авунни мумкин тир. Фюзеляжда гуьлледин текIвенар авачир. Вад тонн кьведай самолет понтондал алаз хкана. Буйнакскдин музейда ам гуьмбетдин экспонат хьиз, эцигнава.

Гъазурайди: **Валим
АГЪАМУРАДОВ**

Редакциядиз чар

Хуьруьн кьене яд хъвазвай булахар, мискинар, кимер, рекьер михьилаказ, къакъажна къайдада аваз хуьн бубайрилай амай хьсан адет я. Ким - жегьилриз, аялриз чехи ксаривай, агьсакъалривай дуьз, акьуллу келимаяр чир жедай, ацукьун-къарагъун, жува-жув тухудай тегьер чешнеда къадай чка язва. Гъайиф хьи, эхиримжи вахтара винидихъ тГвар къунвай чкаяр къайдадикай хкатна ава. Амма чанда рикI авай, жемятдик рикI кузвай ксари бубайрин крарал амал авуна, са бязи чкаяр хьсанарун патал харжар ийизва, абур зегьмет чIугуна, арадал хкиз алахъзава. Гъа икI и мукъвара Мискискарин хуьре жемят кIватI жез, ял ягъиз, хуьруьн

месэляяр гъализ жедай вижевай, са ким цийикIа туькгуьрна, гъазур хъувур Майсаров Рамисаз, Айдаев Мегьедаз, Аликберов Гъабибаз, Алиев Буньядиназ, Айдаев Славиказ, Пирвердиев Адлераз чна, хуьруьн жемятдин патай, еке чухсагъул ва гъуьрмет гузва, аферин лугъузва. Абурун зегьмет, лайхлувал вирибуруз чешне хьун лазим я.

**Чна квелди кье ийизва дамах,
Цийи крарин язва куьн даях.
Мергьяматлу тир ксар язва Куьн,
Къуй куьмек хьурай Квез чехи
Аллагъ! Инша Аллагъ...**

Гуьлпери ИСМАИЛОВА

Мад сеферда райондин агъалийрин фикирдиз ГЪИЗВА:

Гъуьрметлу ватанэгълияр!

Чна «Эренлардин сес» газетдин эхиримжи чина саки кьве йисан вахтунда Ватандин Чехи дяведин иштиракчийрикай къенвай ктаб гъазурзавайдакай малумат гуз хьана. Къейдна кIанда хьи, и яргъал мудатда редакциядиз чар -цIар гваз атайбурун къадар лап тIимил я. Амма икI ятIани чна чи кIвалах акъвазарнавач, тIем акакъдайвал, ам кьиле тухузва. Чи истемишун ам я хьи, пака ктаб чапдай акъатайла, лугъун тавурай, бес къастунай редколлегияди зи мукъва-къилидин женгерин агалкъунрикай, лайхлувилерикай къейд авунач. Вахт гъеле амазма, тIалабзава дяведин иштиракчийрин женгериз ва уьмуьрдиз талукъ материалар чал агакьар хъувун. Чна гуьзетзава. «ЭС» газетдин редакциядин коллектив.

Халкъдин яшайишдин гьалар кIевера ва дарда твазвай, абурун игьтияжриз дуьзгуьнвилелди килиг тийизвай, закондин истемишунриз яб тагана чпин кIвалахар ва къуллугъ идара ийизвай гъакимар гьукуматдин аппаратда гъеле кьери туш. Эгер са гьихьтин ятIани идарада куьн кимивилерал расалмиш жез, абуру пулар тIалабиз хъайитIа, чаз газетдин работникриз хабар це. Чун куь тереф хуьн патал гьар са дуьшуьшда къаришмиш жеда ва чIуру кIвалахриз рехъ тагунин карда гъахъвилидин даяхар яз акъвазда. И мураддалди чна, вири уьлкведа хьиз, “горячая линия” кардик кутазва. ТIалабзава чаз чарар кхьин (къуларни чIугуна).

Чи редакция Тел: (8 269) 2-23-45

«ГОЛОС ЭРЕНЛАРА»

2001-йисан
ноябрдилай акъатзава

Тешкилайди:

Докузпара райондин
администрация,
Дагъустан Республика

Учредитель:

Администрация Докузпаринского
района, Республика Дагестан

Къилин редактор:

Э.А.ГЪАЖИБЕКОВ

Жавабдар секретарь:

А.Э. ЭМИРСУЛТАНОВ

Хуси корреспондентар:

Ш.О. ШАГЪБАЛАЕВ
К.Н.ФЕРЗАЛИЕВ
В.С.АГЪАМУРАДОВ
З.Э. МЕДЖИДОВА

Корректор:

Ш. ШАГЪБАЛАЕВ

Верстка авурди:

А.Э. ЭМИРСУЛТАНОВ

Чандиз вахкай вахт: 14:00

Чапзавай вахт - 17:00

Тираж 1200

Редакциядинни макъалайрин авторрин фикирар сад тахьун мумкин я. Макъалайрин делилрин дуьзвилидин патахъай жаваб авторри чпи гуда. Макъалайриз рецензия гузвач ва абур элкьвена вахкузвач. Мадни, чпин макъалайра дегшивилер тунал, кьилер дегшиарунал рази тушир мухбиривай чна абур редакциядиз ракъур тавун тIалабзава.

Газета зарегистрирована
Управлением Федеральной
службы по надзору в сфере связи,
информационных технологий и
массовых коммуникаций по
Республике Дагестан

Регистрационный
номер ПИ №ТУ5 - 00256
от 14 июня 2013 г.

Редакциядин,
издательстводин ва
типографиядин адрес:

368750, Докузпара
район, Усугъчай хуьр,
тел.8 (8269) 22-345
e-mail:

gadzhibekov77@mail.ru
Наш сайт: www.erenlar.ru